

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curacao, Bonaire
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
voornitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afszonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

OP CURAÇAO,

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

De agentuur

ten huize van de Heeren

JAN ELLIS. Curacao, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES. Aruba, — Playa.
JOSE A. ROSA HERRERA. Bonaire, — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres
luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan for Curacao, Bonaire i Aru-
ba fl. 10,— pa anja.
Un number sò fl. 0,25.
Un anuncio di 1 te 7 regel, fl. 0,50, cada
regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

aankomst alhier:

- 11 Mei Maracaibo van Maracaibo.
- 12 „ Philadelphia „ New-York.
- 16 „ Harrison „ Liverpool.
- 17 „ Paketsch. „ St. Thomas.

CALENDARIO.

Mei.

- 10. DOMINGO despues di Pasen. S. Antonino ob.
- 11. LUNA. S. Francisco di Jer. dia Rogat.
- 12. MARTES Sta. Domitilla v. S. Pancr. dia Rog.
- 13. RAZON. S. Servacio. ob. dia Rogat.
- 14. HUERES. ASERXION di N. S.
- 15. VIERNES S. Isidoro, c.
- 16. SABRA. S. Juan Nepumoceno. m.

STAND DER MAAN.

N. M. 14 Mei 10 ure 41 m. A. M.

Opkomst der Zon:

15 Mei 5 ure 41 m.

Ondergang der Zon:

15 Mei 6 ure. 19 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.

vertrek van hier:

- 10 Mei Oranje Nassau naar Holland.
- 13 „ Valencia „ New-York.
- 15 „ Maracaibo „ Maracaibo.
- 25 „ Philadelphia „ New-York.

Een laatste of geen laatste antwoord van de Cura- caosche Courant.

Toen wij het voorlaatste artikel der C. C. tegen ons lazen, moesten wij wel uitroepen: „o dat gij koud of warm waart!“ en nu wij kennis hebben genomen van haar laatste schrijven tegen ons, kunnen wij met nog veel meer reden het zelfde zeggen. De beleedigingen, die zij ons in dat antwoord ouder gewoonte toevoegt, gaan wij stilzwijgend voorbij, als ons persoonlijk betreffende! Zelfs haar spotten met de liturgische taal der Katholieke Kerk, 't welk zeker een bewijs moet leveren van de fijne beschaving der Redactie, willen wij ditmaal evenmin opmerken, want er is in haar opstel iets dat ons verkwikt en een uitkomst aanbiedt.

De C. C. namelijk verwijderd zich en zal het slagveld verlaten.

Wij noemen dit verkwikkend. Onze lezers weten zeer goed, dat wij den strijd tegen de C. C. niet vreezen en zij zelve is daarvan maar al te zeer overtuigd. Toch is het vooruitzicht, dat de strijd misschien gaat eindigen, iets verkwikkends; want inderdaad er wordt niet weinig geduld gevraagd om, week in week uit, te moeten polemiseren met iemand die de allereerste regels der redeneerkunst voorbijziet; met iemand die, wanneer hij feiten moet aanvoeren, de historie verwaart met een roman; met iemand die, als hij gesommeerd wordt zijne beschuldigingen te bewijzen, niets anders weet te antwoorden dan: „niet ik, de beschuldiger, moet bewijzen, dat mijne beschuldiging overeenkomstig de waarheid is, maar gij, de beschuldigde, moet het bewijs leveren, dat mijne beschuldiging vals is.“ En gewis, een ieder zal met ons moeten instemmen, dat het vooruitzicht verlost te zullen worden van de verplichting, zoo 'n wonderlijken advocaat langer te moeten antwoorden, in werkelijkheid eene verkwikking is.

Die verkwikking zou volkomen zijn, indien nu de C. C. ook maar eenvoudig het slagveld verlaten hadde. Maar neen, onder het heengaan grijpt zij nog inderhaast eenen steen om dien den Katholieken naar het hoofd te werpen. Zij schrijft:

Over Amigoe's bewering, dat de waarheid van den Paus te hoog is, dan dat hij over andere dan „vrije kinderen Gods“ zou willen gebieden, zoude men het best kunnen oordeelen, als men wist, dat onder de slechte meeningen en leeringen, door den onfeilbaren Pius IX bij zijn Syllabus veroordeeld, als N° 3 de volgende voorkomt: „verworpen, verboden en verdoemd is de stelling: „De menselijke rede is de eenige scheidsrechter over waar of onwaar, over goed of slecht; ze is op zich zelve de wet en is met hare natuurlijke krachten in staat, voor het best en heil der menschen en volkeren te zorgen.“—Men oordeele hiernaar hoe vrij 's Pausen „Gods kinderen“ mogen zijn!

Door zulk een onbezonnen taal, die de C. C. zeker voor een fijne spotternij wil laten doorgaan, toont zij wederom hare verregaande onwetendheid en levert zij het bewijs, dat hare filosofische en theologische kennis al even gering is als hare juridische, die den regel *actori incumbit probatio* met eens wist te vatten.

't Is treurig, zeer treurig! Evenwel omdat wij tegenover de C. C. zelfs in de laatste ure de uiterste toegevendheid gaarne inacht nemen, willen wij het er voor houden dat, hetgeen zij schreef, moet geweten worden aan de licht te begrijpen korreligheid van iemand die zich verwijderen en het strijdperk verlaten moet. Van harte vergeven wij haar dan ook heere onbezonnen taal.

Mocht echter—en de ondervinding, die wij in de tegenwoordige polemiek hebben opgedaan, wettigt onze veronderstelling—mocht de C. C. evenwel stijfhoofd bij hare bewering blijven, dan noodigen wij haar beleefdelijk uit, publiek aan te toonen: hoe uit de derde stelling van den Syllabus—die zij, dit zij in 't voorbijgaan aangemerkt, zeer onvolkomen en gebrekkig citeert—logisch volgt, dat de Katholieken

geen vrije kinderen Gods kunnen zijn. De in die propositie veroordeelde dwaling staat tegenover een leerstuk, dat nog voor weinige jaren op het Vaticaansch Concilie, waarin de Bisschoppen van alle landen der geheele wereld zitting hadden, plechtig uitgesproken en opnieuw bevestigd is. De aanranding van zoodanig leerstuk mogen wij, als katholiek blad, niet stilzwijgend laten voorbijgaan.

Men begrijpe ons goed! Wij lokken geen godsdienststrijd uit; integendeel, wij ontwijken dien, zoolang ons geweten dit toelaat. Nog nooit hebben wij de godsdienstleer van Protestanten of Israëlieten aangerand; wij hebben dan ook recht, dat die der Katholieken, vooral in couranten, geëerbiedigd worde, althans met vrede worde gelaten.

Of nu de C. C. voort zal gaan met hare aanvallen tegen de Encycieliek van Paus Pius IX, waartoe de Syllabus behoort, gelijk zij gedaan heeft tegen de Encycieliek van Paus Leo XIII over de Vrijmetselarij—weten wij niet; maar omdat wij hare onbezonnenheid bijna iedere week beter leerden kennen, achten wij het niet ondienstig, den raad te herhalen dien wij gegeven hebben, toen zij haar geschrijf tegen laatsgenoemde Encycieliek begon. In ons Nummer van 5 Juli 1884 schreven wij:

„Wij willen haar (de C. C.) „aan 't verstand brengen, dat het „oogenblik om een strijd over „godsdienstzaken te beginnen, al „zeer slecht gekozen is. De „C. C. toch weet even goed als „wij, dat de burgerlijke eensge- „zindheid op Curacao, en de „vredelievende omgang in het „maatschappelijke bij sommigen „harer inwoners niet meer zóó- „danige is, als waaraan wij sedert „lang gewoon waren geraakt. „Ook aan iedereen, die in de „laatste weken sommige der in- „gezonden stukken in enkele der „hier verschijnende weekbladen „heeft gelezen en wat verders „in anderen vorm werd gedrukt,

„is dit evenzeer bekend..... „Wil nu de C. C. te midden der „verdeeldheid in het maatschap- „pelijke, nog een godsdienststrijd „beginnen tegen de Katholieken, „zij bedenke wel wat zij doet, en „overwege vooraf de verantwoor- „delijkheid, die zij daardoor op „zich neemt.“

De Curacaosche Courant, dien goeden raad in den wind slaande, zette haar heilloos schrijven tegen de Katholieken voort. Sedert dien tijd is de maatschappelijke toestand in de Kolonie Curacao er volstrekt niet op verbeterd; verre van daar, men heeft integendeel menigen verderen stap op den verkeerden weg gezet. En zulks mag ons niet verwonderen. Randt men voortdurend den godsdienst aan, dan schokt men ten laatste het voorname fundament der burgerlijke maatschappij. Geen welgeordende staat of maatschappij kan blijven bestaan, zonder eerbied voor het gezag. Zie daar den hechtsten steun; en dezen ontvangt zij van den godsdienst. Het Evangelie heeft ons geleerd: „Alle macht komt van God, en de bestaande machten zijn van God verordend. Zijt daarom onderdanig, niet slechts om den wille van de gramschap, maar ook om den wille van het geweten. En welken invloed zal deze heilaanbrengende leer op de leden der burgerlijke maatschappij blijven uitoefenen, indien men den Godsdienst, die ze ons voorhoudt, gedurig aanrandt?

Wij hopen, dat de C. C. deze eenvoudige redeneering zal begrijpen. In de verste verte willen wij niet te kennen geven, dat zij door hare copiëringen van vroeger en door hare eigen opstellen der laatste maanden het gezag, dien hechtsten steun der maatschappij, heeft willen ondermijnen; maar zij begrijpe dan eindelijk ook eens, hoe gevaarlijk de kortzichtigheid is, en ga niet voort te spelen met kruit en vuur; want hij toch, die de oorzaak wil, wil ook de gevolgen die er noodwendig uit voortspruiten.

NOTICIA.

Curaçao a bira atrobé mas ricoe coe un Institucion di Caridad. Na Santa Rosa den di school bieuw, koe awor tin un otro nobo na su lugar. Rev. Pater A. Frie a pone principio di un *Cas di Huerfano Católico Romano pa mucha homber*, riba fiesta di San José, 19 Maart pasá.

Nos tabatin plezier algun dia pasá di conoe e institucion mas acerca. Ta un lugar ruim i frescoe, i pa un parti p'e huerfano i mucha abandono narian. Bao di direccion di e Rev. Misionario, un Tata i un Mama—*Jacobus Wever*, sacristan di Sta. Rosa i su roeman muher *Petronilla*—ta dedica nan mes dia i anochi na cuidao i educacion di 8 mucha homber chikito di 6, 7 of 8 anja. Hende por mira na nan cara, koe den weeshuis, nan ta goza di un bida salú i contentoe; mientras nan educacion ta dirigir di tal manera, koe algun dia nan por ta hende decente i honradoe. Koe lo por drenta sociedad como trabador útil of hende di fisji capaz.

Sin duda ta un trabao pisar koe caridad Cristian a toema riba dié; un ensayo lo nos kier jamé, di un obra grandioso di porvenir.

Maar coe ki fondo nanta conta? Pasobra sigur ta un tribmentoe di bouw un cas grandi riba santoe. Wel fondo di e institucion—ai ta: amor pa Dios i pa Su criatura chikitoenan, e pover huerfano i mucha bandonarian; confianza riba bendicion i proteccion di Dios, koe nunca a falta e Misionarionan den hacimentoe di hopi obra grandioso den e Colonia—aki; últimamente caridad di habitantenan di Curaçao tambe.

Kiko ta di e último, té awor e caridad no a keda atras pa juda coe forza e trabao humilde—ai, koe tin un destino asina haltoe. Nos no tin mas koe drenta e cas di jerba grandi, unbé nos ta ripara koe tin tres grandi bienhechor di e institucion: Su Ilmo. Mgr. H. J. A. van Ewijk, Rvmo. Pater Vicario C. Reynen i Mr. C. H. de Haseth, koe ta ricibi un senjal di gratitud, pasobra nan portret ta adorna e humilde cas di jerba. Toch, lo nos publica aki tambe coe boz haltoe, koe hopi hende di Curaçao tambe, of habitante di e Colonia—aki—di ki religion koe nan ta!—nan a doena caba coe amor of nan a priminti coe generosidad nan proteccion pa un Institucion di Caridad, koe bao di bendicion di Cieloe lo doena algun dia fruta asina saludabel tantoe pa e protegido como pa e bienhechoran.

Dia 7 di April na Hoelanda un di nos Sacerdote Católiconan tabata hiba na su graf. Sigur su despedida lo meste causa na hopi hende den Colonia di Curaçao un sentimentoe di tristeza i lamanta den nan un recuerdo di gratitud.

E Rev. Sacerdote JOHANNES LUDOVICUS VAN ROERMUND, koe a nace den dorp di Os den N. Brabant na anja 1814, a traha aki na Curaçao foi anja 1844 té na 1863. Na Otrobanda el a sirbi di Capelan na misa di Santa Ana ocho anja largoe. Hende bieuwnan por conta té ainda coe gradicimentoe, com' Rev. Sr. v. Roermund di un manera nobel, a larga suerte di pover hende maloean toca su coerazon, i coe auxilio di un muher caritativo, *Petronella Levi* el a ricibi den cas di dié hopi hende maloe, pa cuida principalmente hende di lamar.

Coe su animacion tambe nan a forma un reunion di hende di Curaçao caritativo coe fin di doena un entierro decente na mortoe di hende pover. Na e tem-aja tabata coestumber di tien un caha di mortoe na Sant'Ana coe un tapadera na forma di un skeif. Mortoe di un pover of di un stranjeroe hopi bé tabata hiba foi cas di mortoe na Sant'Ana den e caha—ai, i derar bacir sin caha ni nada más. E catiboean di coenueoe hopi bez tabata haja un entierro mas honroso!

Principalmente coe e "Reunion"—ai di Rev. Sr. v. Roermund e coestum-

ber tristoe—ai a haja un fin. Na anja 1853, despues di baimentoe di Pastor Putman, koe nunca por ta loebidar, parokia di Santa Rosa tabata confiar na cuidao pastoral di e Padre nobel i amigoe di hende—ai. E Rev. Padre v. Roermund a goza tambe durante diez anja di respet i amor di su feligrésnan, koe masjar bon nan por jamé nan bienhechor i tata.

Coe duele na 1863 nan a miré despidi pa bai na su patria bai busca su salur. A resulta koe su maloe tabata incurable i un stroba p'e no bolbe bini na su Mision stimar. Un anja pasar ainda e bon anciano, manera el a bisa na un di nos Padrenan, tabata sinti amor i animo bastante pa bin pasa último anjanan di su bida meimei di su hende di Curaçao stimarnan i den su trabao apostólico di promer-aja, maar su salur no tabata permitiéle mas.

Té na su 71 anja e Padre diligente a keda cumpli fiel y valerosamente su principal trabao pastoral. Hopi anja caba é tabata Pastor na Beuningen na Gelderland, camina su feligrésnan tin di gradiciéle un Congregatie floreciente i un magnífico school bao di cuidao caritativo di Zuster di Misericordianan di Tilburg. E último invierno (winter) a gasta henteramente bida di Rev. Sr. v. Roermund; asina pronto é tabata jamar pa ricibi bida di un trahador fiel den coenueoe di Senjor.

Coe gratitud católiconan di Curaçao, principalmente di Otrobanda i Santa Rosa, a tene recuerdo di e Misionario bieuw den nan oracion i coe Santoe Sacrificio di Misa pa pidi Dios sociogoe i bienaventuranza pa su alma.

R. I. P.

NIEUWSBERICHTEN.

NEDERLAND.

H. H. M. M. de Koning en de Koningin werden den 7n April bij hunne komst ten paleize te Amsterdam door eene dichte menigte op den Dam en de aangrenzende straten begroet. De vorstelijke personen vertoonden zich op het balkon, ten einde de toejuichingen der menigte te beantwoorden. De Koning droeg de admiraals-uniform, de Koningin een donker bruin zijde kleed.

— Bij de indiening der staatsbegroting was de raming f 136,172,740.37. Zij werd gedurende de schriftelijke gedachtenwisseling met de Tweede Kamer door de Regeering vermindert met f 1,074,000.34, en verhoogd met f 628,182.84; zoodat de raming bedroeg: f 135,726,922.87.

Bij de openbare beraadslaging in de Kamer werd de som nog vermindert met f 506,367; de begroting is nu vastgesteld op f 135,220,556.87; terwijl de middelen zijn geraamd op f 120,764,176.—te kort alzoo: f 14,456,379.87. In dit tekort zal voorzien worden door de uitgifte van schatkistbiljetten tot een bedrag van 14,000,000, alsmede door de heffing van 10 buitengewone opcenten op de personeele belasting.

— Bij de verkiezing van een lid voor de Tweede Kamer, in het kiesdistrict 's Hage, zijn 1725 geldige stemmen ingeleverd. Van deze kreeg de heer R. A. W. Sluiter, liberaal, 868 en A. Baron Schimmelpenninck van der Oye van Nijenbeek 349 stemmen. Acht stemmen waren versnipperd, zoodat de candidaat der liberalen gekozen is met 5 stemmen meerderheid.

Ongeveer 1000 kiezers hadden van hun kiesrecht geen gebruik gemaakt; vandaar is het te verklaren, hoe in den Haag, dat jarenlang het liberalisme den rug had toegekeerd, de conservatieven en katholieken het onderspit moesten delven.—Door deze stemming is de partijverhouding in de Kamer 43 tegen 43.

CURACAO.

GOVERNEMENT VAN CURAÇAO.
Besluit van Woensdag den 6n. Mei 1885.

No. 224.

DE GOUVERNEUR,

Gelet op art. 77 van het Rege-

rings-reglement dezer kolonie, waarbij bepaald is, dat de vergadering van den tweeden Dinsdag der maand Mei te Willemstad op het eiland Curaçao door of namens den Gouverneur wordt geopend.

Heeft goedgevonden:

Te bepalen:

- 1° Op Dinsdag den 12n. Mei a. s., worden met zonsopgang van alle in de haven liggende schepen, van de forten en van alle Gouvernements-gebouwen waar dat bij festiviteiten gebruikelijk is, de vlaggen geheschen. Zij worden niet vóór zonsondergang gestreken;
- 2° Des voormiddags ten 8 ure be-geven de Leden van den koloniale Raad zich naar het Raadhuis en vereenigen zich aldaar onder voorzitting van den Onder-Voorzitter;
- 3° De Gouverneur, de vergadering zullende openen, verlaat ten negen ure het Gouvernements-huis, vergezeld van zijne adjutanten;
- 4° De Gouverneur gekomen zijnde aan het Raadhuis, wordt ontvangen door eene uit de Leden door den Onder-Voorzitter te benoemen Commissie, die hem naar de Raadzaal geleidt;
- 5° De Gouverneur opent de vergadering;
- 6° Dadelijk na de opening verlaat de Gouverneur de vergadering en wordt tot aan de deur van het Raadhuis begeleid door de sub 4 bedoelde Commissie;
- 7° Vóór het Raadhuis wordt eene eerewacht van de Schutterij en van het Garnizoen geplaatst;
- 8° Een saluut van elf schoten uit het geschut van het Waterfort kondigt aan zoowel het oogenblik dat de Gouverneur het Gouvernements-huis, als dat, waarop hij het Raadhuis verlaat.

Afschrift, enz.
Voor extract uit het Gouvernements-journaal.

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

Curaçao, den 7n. Mei 1885.

Aan den heer N. H. M. Girk, Med. Doctor, vergunning verleend om op het eiland St. Martin N. G., de geneeskundige praktijk uit te oefenen, en genoemde Heer belast met de waarneming der betrekking van Gouvernements geneeskundige aldaar.

Vergunning verleend aan de persoon van *Henriette Paula*, om als vroedvrouw alhier werkzaam te zijn.

— Curaçao is op den feestdag van den H. Jozef, den 19 Maart jl., weder eene Instelling van Liefdadigheid rijker geworden. Te Santa Rosa in het voormalige schoolgebouw, dat tegenwoordig door een nieuw vervangen is, heeft de Z. E. Pater A. Frie de grondslagen gelegd van een Roomsche Katholieke Weeshuis voor jongens.

Wij hadden, een paar dagen geleden, het voorrecht meer van nabij met die inrichting kennis te maken. Ruim en frisch, en zeer doelmatig ingedeeld, voor zoover eene hut zulks toelaat, is dat verblijf van weesjes en verlaten kinderen. Onder de leiding van den Eerwaardigen Missionaris wijden een Vader en eene Moeder—*Jacobus Wever*, koster te Santa Rosa en zijne zuster *Petronilla*—nacht en dag hun zorgen aan de opvoeding van jongentjes van zes, zeven of acht jaren. Men kan het den kleinen aanzien, dat zij in hun weeshuis een gezond en opgeruimd leven leiden; terwijl hunne opleiding daarheen wordt gericht, dat zij later flinke, brave en degelijke menschen worden, die als nuttige arbeiders of bekwame ambachtslieden in de maatschappij kunnen optreden.

Zonder twiifel, 't is een zware taak, welke hier de christelijke liefde op zich genomen heeft; eene proeve zouden wij het willen noemen van een grootsch werk der toekomst. De fondsen—want men is niet met vermetelheid op eenen zandgrond gaan bouwen—de fondsen dier stichting zijn: liefde tot God en voor diens hulpeloze schep-

seltjes, die weezen en verlaten kinderen heeten; vertrouwen op Gods voorzienigheid en bescherming, die den missionarissen bij het ondernemen van zoo menig grootsch werk in deze Kolonie nimmer onthroken hebben; eindelijk daarbij ook de liefdadigheid van Curaçao's Ingezetenen.

Wat de laatste betreft: die liefdadigheid is tot nog toe niet in gebreke gebleven, dat nederig werk met zulk een grootsche bestemming krachtig te steunen. Men trede slechts de groote strooien hut, het weeshuis, binnen en aanstonds bemerkt men de portretten van Z. D. H. Mgr. H. J. A. v. Ewijk; van den Zeer Eerw. Pater Vicarius C. Reijnen, en van den heer C. H. de Haseth, en ziet hieruit, hoe alzo aan de drie grootste weldoeners van het gesticht een dankbare hulde gebracht wordt. Toch verkondigen wij het hiet luid, dat ook menige andere Curaçaonaar of Ingezetene dezer Kolonie—van welke religie hij zijn mocht!—zijne ondersteuning reeds liefdevol geschonken of edelmoedig toegezegd heeft voor eene instelling van Liefdadigheid, die onder 's Hemels zegen en voor de beweldadigden en voor de weldoeners zelve eenmaal zulke heilvolle vruchten kan opleveren.

Den 7n April jl. is in het Moederland nogmaals een Roomsche Katholiek priester grafwaarts gedragen, wiens verscheiden niet kon vernemen worden in Nederlands Kolonie Curaçao zonder bij velen alhier een diep gevoel van weemoed of eene dankbare herinnering aan den overledene op te wekken. De waardige priester JOHANNES LUDOVICUS VAN ROERMUND, geboortig van het dorp Os in het jaar 1814, arbeide hier in de Curaçaosche missie van het jaar 1844 tot 1863. Te Otrobanda bediende hij als kapelaan 8 jaren lang de St. Anna-kerk. De ouden van dagen weten zich nog dankbaar te herinneren, hoe de Wel-Eerw. heer van Roermund op edelaardige wijze zich het lot van den armen zieken evenmensch aantrok, en dat hij, gesteund door eene weldadige vrouw *Petronella Levi*, in haar huis onderscheide zieken—vooral vreemde zeevaarders—liet verplegen.

Ook eene vereeniging van liefdadige Curaçaonaars kwam toenmaals door zijn toedoen tot stand met het doel, om den armen afgestorvenen een meer fatsoenlijke en christelijke begrafenis te schenken. Toen der tijd immers placht er op de begraafplaats alhier ééne lijkst te staan met een deksel in den vorm eener schuif. De overledene armen en vreemdelingen werden doorgaans in die kist uit het sterfhuus naar het kerkhof gevoerd, aldaar weder uit de kist genomen en dan, zonder meer, aan de aarde toevertrouwd. De slaven op de plantages hadden gewoonlijk een veel eervoller begrafenis! Vooral door bovengenoemde „Vereeniging” van den Eerw. Heer v. Roermund werd aan zulk eenen toestand een einde gemaakt.

In het jaar 1853, na het vertrek van den onvergetelijken Pastoor Putman naar Holland, ontving de parochie van Santa Rosa den edelen priester en menschenvriend v. Roermund tot haren herder; gedurende een tiental jaren genoot hij de achting en liefde zijner gemeentenaren wier vader en weldoener hij in waarheid mocht genoemd worden. Noe-de zagen zij hem in 1863 de reis naar zijn vaderland tot herstel zijner gezondheid aanvaarden. Zijne ziekte bleek echter ongeneeslijk en voor altijd een beletsel om naar zijn geliefde Missie terug te keeren. Thans nog geen jaar geleden, gevoelde de waardige grijsaard nog liefde en moed genoeg om zijn laatste levensstijd onder zijne bemiddeling de Curaçaonaars in apostolischen arbeid te komen doorbrengen, maar zijn gezondheidstoestand veroorloofde hem zulks nog niet.

Tot op zijn 71sten jaar bleef de vervolte priester in Nederland zijn voornaamste pastoreele bedieningstrouw en kloek vervullen. Sedert

aren was hij pastoor te Beuningen in Gelderland, waar zijne gemeenten hem het bezit verschuldigd zijn eener bloeiende Congregatie en van een flinke school onder de liefderijke zorgen van de Zusters van Barmhartigheid uit Tilburg.

De jongste winter sloopte de levenskrachten van den Z. E. Heer v. Roermund geheel; en zoo werd hij weldra opgeroepen om het loon te ontvangen der waardige dienaren in 's Heeren wijngaard.

Met dankbaarheid hebben dezer dagen de Katholieken van Curacao—vooral te Otrobanda en Sta. Rosa—den Oud-missionaris in hunne gebieden en door de H. Offerande der Mis herdacht en voor de zalige rust zijner ziel Gods barmhartigheid afgesmeekt.

R. I. P.

LONDEN, 23 April.— Een dynamiet-ontploffing had heden plaats in het kantoor der Admiraliteit. De Secretaris-assistent en onderscheidene beambten werden gewond. Twee dagen daarna meenden de politie dat hier een misdrijf gepleegd was, dat aan geen politiek complot deed denken.

BERLIJN.— Uit Rome ontving de *Germania* een bericht, waaruit men kan opmaken dat de eendeloze onderhandelingen tusschen de Pruisische Regeering en den H. Stoel wederom tot een goed resultaat geleid hebben. Men zou het namelijk eens geworden zijn over de aanstelling van *Mgr. Dr. Klementz*, bisschop van Ermeland, tot opvolger van *Mgr. Melchers*, die, zijnde nog altijd de bemingeling die geen genade van de Pruisische Regeering verwachten kan, tot kardinaal verheven zal worden en tevens zijne aartsbischoppelijke waardigheid zal nederleggen.

De 70ste. verjaardag van v. Bismarck

Den 1sten April was het de 70ste verjaardag van Von Bismarck, en dat feest werd met buitengewone plichtigheid en geestdrift gevierd. Behalve talloze brieven, telegrammen, adressen en geschenken van allerlei aard ontving de Rijkskanselier eene eendeloze reeks deputaties. De Keizer kwam des voormiddags omstreeks elf uur per rijtuig aan zijn paleis, in gezelschap van den kroonprins en de overige prinszen, die zich voor de deur bij hem gevoegd hadden. Von Bismarck verwelkomde de hooge bezoekers op de stoep en de Keizer omhelsde en kuste hem tot driemaal toe.

„Ik heb u reeds dikwijls gezegd, hoe ik u dank voor hetgeen gij gedaan hebt,” sprak de grijze Wilhelm; maar dit kan nooit vaak genoeg gezegd worden, en ik voel mij gelukkig, dat ik het u op den dag van heden nogmaals betuigen mag.”

De Keizer onthulde vervolgens een schilderij, zijnde eene copie van Werners „kroningsplechtigheid te Versailles” welke de keizerlijke familie Bismarck ter gelegenheid van zijn 70sten verjaardag present deed.

Bij het aannemen der gelukwenschingen van den Bondsraad zei de jubilaris, dat nooit de oude-Duitsche Bondsdag uiteengespat zou zijn, indien de Duitse vorsten zoo vast en trouw voor de nationale eenheid in de bres gesprongen waren als thans het geval was.

Op de toespraak van den rector der Berlijnsche hoogeschool, die hem met de studenten uit naam der verschillende universiteiten kwam feliciteeren, antwoordde Bismarck dat hij reeds te lang staatsman geweest was om nog een goed latinist te zijn. Daarom zei hij maar in het Duitsch, dat hij de hoogeschoolen beschouwde als Vestaalsche maagden, die het vuur van den nationalen geest levendig houden. „Het derven valt mij licht,” zeide hij, „nu ik de erfgenen der toekomst, de tegenwoordige Duitse jonge-geslacht, hier gezien heb.”

Omtrent de helft van de nationale eeregaven, die niet bestemd is tot aankoop van het slot *Schönhausen*, verklaarde Bismarck dat hij over het gebruik daarvan den kei-

zer zou raadplegen; wellicht zou hij ze tot eene stichting voor hooger onderwijs aanwenden. De verschillende geschenken te willen opnoemen, zou een onbegonnen werk zijn; van alles heeft men den jubilaris thuisgezonden: van bouquetten en prachtwerken tot hainnen en viltten pantoffels toe; het geheele paleis was er mee opgevuld. Zoo was er o. a. eene reusachtige voorstelling van de Duitse koloniën, geheel uit bloemen vervaardigd, en waarin de Duitse bezittingen door roode anjelieren waren vertegenwoordigd.

Er ontbrak nog slechts eene voorstelling van den Cultuurskamp, die echter weinig stof levert tot bloemrijke taferelen.

Ook de pers van alle kleur was bij de receptie tegenwoordig, met uitzondering alweer van de Katholieke en die der uiterste linkerzijde; en eindelijk verdient het opmerking dat terwijl alle gemeenteraden der voornaamste steden zich bij de hulde aan den rijkskanselier hadden aangesloten, alleen de gemeenteraad van Berlijn niet het minste blijk van instemming daarmee gegeven heeft.

TURIJN.— Op een gemaskerd bal, onlangs alhier door den Hertog van Aosta gegeven, was de markies *de Lusignan* vermoord als hofnar. In den leelijken bochel had hij een electrisch toestel verborgen, van waar draden naar de handen en voeten liepen, zoodat de markies in staat was door de geringste aanraking electrische schokken mede te deelen, hetgeen hij dan ook onophoudelijk deed. Aanvankelijk waren de aanwezigen verslagen, doch toen men eindelijk de oorzaak van die geheimzinnige schokken ontdekt had, maakte de ontsteltenis voor luidruchtige vrolijkheid plaats. — Eensklaps begon de *Lusignan* te springen en op woedende wijze met de armen om zich heen te slaan, terwijl hij woeite kreten uitstiet, waarop de omstanders schaterden van 't lachen. Op zeker oogenblik echter hoorde men hem in den grootsten angst hulp, hulp! schreeuwen en een paar vastberaden personen trokken hem den bochel van het lijf, waarna de markies bezwijmd op den grond viel. Door eene onbekende oorzaak waren de draden in elkander verward geraakt, zoodat de geheele kracht van het electrisch toestel op den ongelukkigen drager daarvan ontladen werd. De markies was zoodoer ontdaan, dat men hem naar huis moest brengen en hij eenige dagen het bed moest houden.

— De Etna, was in 't begin der vorige maand weder aan het werken; ieder oogenblik verwachtten de inwoners der omliggende dorpen eene hevige uitbarsting. Voortdurend beefde de aarde alom in het rond en uit den hoofdkrater van den *Monte Gibello* stegen dikke, zwarte rookkolommen omhoog. Dit verschijnsel ging gepaard met geduchte aardchokken en een hevig onderaardsch gerommel, zooals gewoonlijk eene aardbeving voorafgaat.

NEW-YORK, 18 April.— In de Vereenigde Staten worden ernstige voorzorgen genomen tegen de *Cholera*, die in de oostelijke landen der Middellandsche en in de Zwarte Zee is uitgebroken.

— 22 April. — De Amerikaansche Pers wijst met nadruk op het succes door China op Frankrijk behaald, daar het zonder de bekende schadevergoeding vrede heeft kunnen sluiten, en oorzaak is geweest, dat het ministerie-Ferry gevallen is. Dit moet eene les wezen voor de mogendheden, die den oorlog aanvangen.

Engeland-Rusland.

De nieuwsberichten betreffende de Afghaansche quaestie luidden van 18 April steeds ongunstiger. Tot 21 April het geschild meer onmiddellijk over den aanval door den Russischen Generaal Komaroff gedaan op *Kushk*; Rusland stelde zijn generaal ten slotte in het gelijk, en verzekerde dat de Afghanen van hem eene verdienende tuchtiging ontvangen hadden. Wel stemde het er den 27n April in

toe, dat aan eene gemengde commissie het rapport van generaal Komaroff ter beoordeeling zou worden voorgelegd, maar over de eigenlijke regeling der Afghaansche grenzen wilde Rusland van eene arbitrage niets weten.

— Aan twee en dertig schepen van de Russische vloot te Kroonstad is (21 April) eene geheime zee-order gegeven; drie dagen later liep het gerucht, dat die Russische vloot bestemd was om Italië ontzag in te boezemen. (In Mei zal de Prins van Wales een bezoek te Rome brengen.)

— Het Huis der Gemeenten in Engeland heeft vele millioenen toegestaan om, zoowel in Soudan (waar de Britten zich uit terugtrekken maar evenwel een sterke troepenmacht op de been zullen houden) als hoofdzakelijk tegen Rusland, de eer van den Britschen naam te handhaven. Bij die gelegenheid heeft de heer Gladstone eene redevoering gehouden, waaruit volgens de Europeesche Pers de besliste en waardige houding vooral moet gebleken zijn, die de Engelsche Regeering in behandeling der Afghaansche quaestie aanneemt. De Russische organen maken de opmerking, dat zulke redevoeringen alles behalve gunstig kunnen zijn voor eene vredelievende oplossing dier quaestie. — Men schijnt het bericht te hebben verspreid, dat er 200 Engelsche stoomschepen in de Zee van Azof en in de Zwarte Zee zouden aanwezig zijn: in de Russische bladen drijft men er den spot mede.

— Den 28n April was men in Engeland algemeen van gevoelen, dat het vernijden van den Oorlog evenmin mogelijk als wenschelijk was.

— Een bericht uit St. Petersburg meldt, dat de Czaar naar Moskou vertrokken was, om aldaar de oorlogsverklaring uit te vaardigen.

De Emir van Afghanistan moet te kennen hebben gegeven, dat hij Englands hulp tegen Rusland niet van noode heeft; hij wil geen Britsche troepen op zijn grondgebied toelaten.

— Wederom hebben de Russen (volgens telegram van 28 April) op de Afghaansche grenzen eene nederlaag geleden; 2000 man hebben zij in eenen veldslag verloren.

Den 25n April was er sprake, dat Frankrijk in onderhandeling getreden was met Rusland; den 26n uitte de Berlijnsche Pers hare vrees, dat Frankrijk een verbond met Rusland zou aangaan.

— In de eerste dagen der maand Mei schoten er weder heldere stralen uit den donkeren politieken hemel.

Egypte, dat op Englands aanspooren het Fransche dagblad *Bosphore Egyptien* had geschorst—door welke maatregel de Fransche regeering uitermate verbitterd was en aanleiding vond om ook voor andere grieven door het oorlogszwaard genoegdoening te bekomen—wil die zaak in der minne trachten te schikken (4 Mei).

— De Czaar, die voor weinige dagen van geen bemiddeling in zake de Afghaansche quaestie hooren wilde, zou echter (4 Mei) op aandringen zijner echtgenote, eene Denemarische prinses, de arbitrage van Denemarken niet willen afwijzen.

— 4 Mei. — De *Times* verzekert, dat het optrekken der Russen naar *Herat* de oorlogsverklaring van Engeland ten gevolge zal hebben.

Roma 24 Maart 1885.

Mi muy apreciado Amigo Cobi.

(Sigimentoe di N° 70.)

E *catacumbanan* ta jeen di capel, koe casi toer ta masjar interesante p'e pintura nan koe tini aden. Maské hopi di e pinturanan—al a danja koe tempoe, humedad, tera koe ta cai i salpeter, toch ta sobra basta hopi pa confirma di manera mas sigur hopi di nos institucion católica, koe hende di otro fí ta ataca como cos nobo; den aan: veneracion di imágen, invocacion di

S. Birgen i di Santoean, pordon di picar eoe sacramentoe di penitencia, celebracion solem di Misa, presencia berdadera di curpa i sanger di Cristoe den S. Sacramentoe di Eucaristia, purgatoria, oracion pa difuntoe, kerementoe den intercesion di Santoean, trabao pastoral di San Pedro i di su sucesornan riba rebato (troepa di carne) di disciplinan di Cristoe, mandamentoe di Apostelnan pa warda doctrina i almanan, etc.

E pintura respetabelnan—al, pintar riba kalki mocha di muraja di e capelnan, ta basta imperfect, i unbé hende por ripara koe e pintornan tabata traha purá i eomiedoe di enemigoe ataca nan na cada momentoe i koe nan no a pinta pa gusta wowo di hende, maar pa excita pensamentoe religioso den nan. Expression di toer e figura nan tien algoe serio, i magestoso, hende por bisa algoe duroe. Hende ta haja den cara di e personanan un sintimentoe di persecucion, di mortoe koe tabata menaza nan toer instante, di desapego na toer cos di mundoe i di awor pa Cristoe crucificar.

Nos di, koe tien hopi capel den di e boog-nan bao di tera; den mas di nan hende ta haja senjal di practica religioso koe nos bieuwnan tabata tene. Hende ta mira lugar di altar major, koe bao di dié generalmentenau tabata pone tres curpa di martir mas famoso unoe banda di otro.

Altar, koe tabata drenta muraja cuater of cincoe pia, tabatien boog arriba; su zolder tabata mas bé pintar eoe e simbolo di Bon Pastor, koe ta trece su carne atrobe riba su schouroe; of tambien eoe imágen di e santoean, koe nan mortoe ta sega bao di e piedra sagrada. Creyentennau tabata presente na Santoe sacrificio i e diakennan tabata hiba S. Communion na esnan koe a bini—al eoe e intencion—al i koe tabata haci oracion den e gangiti of den e cumber chikitoen—al cerca, pasobra pa falta di lugar nan no por a bini den e capel mees oende nan tabata haci Misa.

Den di e principal capelnan hende ta haja té ainda e stoel di piedranan, koe Papanan di tempoe bieuw tabata usa na ceremonie di Misa: den nan tien unoe camina Papa Stefano (Estevo) tabata sinta ora soldaannan di emperador Decio a ataké i maté na tem di e terribel persecucion di 257. E tabata celebra e misterio Santoean n'e mees lugar camina Apostel Pedro i Pablo ta sosega.

Rond di e Stoelnan di Papa, hende ta mira tambe e banki eobar di tera duroe pa sacerdotennan, está, pa colegio di obisponan koe tabata semper banda di Papa den toer su trabao di sirbici santoe.

Ainda na nos tempoe e Sumo Sacerdote no ta drenta den Capel papalaan of na pia di altar tini rond di dié e colegio di Cardinal di Iglesia Romana.

Un peregrinacion n'e catacumba nan ta larga un impresiou koe no por ta splicar. Ta un bruhamentoe di hopi diferente impresiou masjá saludabel: poco balor di cos di mundoe, i sabiduria di bida cristian koe so-lamente ta aprecia e cos duraderanan di bida eterna i koe no ta stop pa cos di loconan di mundoe; forza invariabel di Iglesia koe na ocacion di bringamentoenan asina a triunfa semper, i koe awé i semper den kerementoe i practica religioso ta domina toer sigloe i generacion humano eoe grandeza; su invariabilidad, i su bida poderoso; e fortuna di ta un cristian meescos koe heroe (balente)—nan koe hende ta mira nan cinizi—al; e berguenza di ta asina aleuw for di nan gran diligencia, desapego, i desprecio pa bida temporal i for di forza di nan fí. E impresionnan—aki i hopi otro ta drenta coerazon di kende koe bisitá catacumbanan.

Ora hende sali af—for i sinti su wowo dué di e luz briljante di solo di Italia, anto hende ta sinti pena di meste bai for di e grandi i bonita testigoenan di tempoe pasar i hende ta sinti nan feliz di sali fof cas di mortoe i bolbe den mundoe di hende biboe.

Ata, mi bon amigoe, lo ké Ipi a corda, sinti i goza den di e lugar sagradennan. Keda contentoe eoe e bista general, koe mi a largá bo tira riba e catacumbanan; despues, koe Dios kier, lo mi contá bo toer esai i spliké na placa chikitoe.

Mi tien ainda di scirbí bo, mi amigo, hopi otro cos di mi biaga na Italia, koe bien liger lo nos kita pa bai mas na banda di Noord. Si mi tien tempoe noema, lo mi bisá bo algun cos di Vaticano, paleis di Su Santidad Papa, i sin duda mi no por larga di contá bo cos interesante di Pompei, manera mi a primintí bo den un di mi cartanan caba, Pompei koe pa católiconan di Italia ta interesante manera Lourdes pa Francia. Maske lo nos kita Im-

